

**KORXONA FAOLIYATIDARAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN
FOYDALANISH JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISH**

Mirpo‘latov Mirzohid Mirsoat o‘g‘li

Toshkent Davlat Iqtisodiyot universiteti,

Iqtisodiyotda axborot texnologiyalari yo‘nalish magistranti

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot korxonada raqamli texnologiyalardan foydalanishni takomillashtirish jarayonini o‘rganadi. Avtomatlashtirish, ma’lumotlarni tahlil qilish, mijozlar bilan aloqalarni boshqarish (CRM), onlayn marketing, bulutli texnologiyalar, xodimlarni malakasini oshirish va kiberxavfsizlik kabi yo‘nalishlarga e’tibor qaratiladi.

Kalit so‘zlar: Raqamli texnologiyalar, Avtomatlashtirish, Ma’lumotlarni tahlil qilish, CRM tizimlari, Bulutli texnologiyalar

Abstract: This study examines the process of improving the use of digital technologies in enterprise activities. Areas of focus include automation, data analytics, customer relationship management (CRM), online marketing, cloud technologies, employee training, and cybersecurity.

Key words: Digital technologies, Automation, Data analysis, CRM systems, Cloud technologies

Kirish

Hozirgi kunda raqamli texnologiyalar biznes faoliyatini yaxshilash va samaradorligini oshirishda muhim rol o‘ynamoqda. Raqamli transformatsiya jarayoni korxonalarini yangi imkoniyatlar bilan ta'minlab, ularning raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi. O‘zbekiston iqtisodiyotida ham raqamli texnologiyalarni joriy etish va rivojlantirish muhim ahamiyatga ega bo‘lib, bu jarayon korxonalar uchun yangi strategik yondoshuvlarni talab qiladi.

Avtomatlashtirish, ma’lumotlarni tahlil qilish, mijozlar bilan aloqalarni boshqarish (CRM), onlayn marketing, bulutli texnologiyalar va xodimlarni malakasini

oshirish kabi yo‘nalishlar korxonada faoliyatini samarali boshqarish uchun muhim hisoblanadi. Bu jarayonlar nafaqat xarajatlarni kamaytiradi, balki mijozlar ehtiyojlarini yaxshiroq tushunishga va xizmat ko‘rsatishni oshirishga imkon yaratadi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi korxonada faoliyatida raqamli texnologiyalardan foydalanish jarayonlarini takomillashtirish, shuningdek, ushbu jarayonlarning samaradorligini oshirish uchun amaliy tavsiyalar berishdir. Tadqiqot natijalari korxonalar uchun raqamli transformatsiyani amalga oshirishda qo‘llanma bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

Adabiyotlar Sharhi

Raqamli texnologiyalar va ularning korxonada faoliyatidagi roli haqidagi tadqiqotlar oxirgi yillarda kengayib bormoqda. Ushbu bo‘limda raqamli texnologiyalarni joriy etish va ularni samarali ishlatish bo‘yicha mavjud adabiyotlarni tahlil qilamiz. Avtomatlashtirish jarayonlari haqida bir qator tadqiqotlar mavjud (Smith, 2020; Johnson, 2021), ular korxonada faoliyatida samaradorlikni oshirish va xarajatlarni kamaytirish imkoniyatlarini ko‘rsatadi. Avtomatlashtirish orqali jarayonlar tezlashtiriladi va inson faktori kamayadi, bu esa xatoliklarni qisqartiradi. Ma‘lumotlar tahlili bo‘yicha olib borilgan tadqiqotlar (Williams, 2022; Chen, 2023) biznes qarorlarini qabul qilish jarayonini osonlashtirishi va strategik rejalashtirishni qo‘llab-quvvatlashi mumkinligini ko‘rsatadi. Bu tahlillar yordamida korxonalar mijozlar ehtiyojlarini yaxshiroq tushunish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Mijozlar bilan aloqalarni boshqarish (CRM) tizimlari haqidagi tadqiqotlar (Garcia, 2021; Patel, 2022) ularning mijozlar bilan aloqalarni yaxshilash va xizmat ko‘rsatishni optimallashtirishdagi rolini ta‘kidlaydi. CRM tizimlari orqali mijozlar haqida to‘plangan ma‘lumotlar korxonalar uchun shaxsiylashtirilgan xizmat ko‘rsatish imkonini beradi. Bulutli xizmatlar haqida olib borilgan tadqiqotlar (Kim, 2023; Lee, 2022) korxonalar uchun ma‘lumotlarni saqlash va ularga kirishni osonlashtirish imkoniyatlarini taqdim etadi. Bulutli texnologiyalar yordamida hamkorlikni kuchaytirish va resurslardan samarali foydalanish imkoniyatlari mavjud. Xodimlarning raqamli ko‘nikmalarini oshirish bo‘yicha (Anderson, 2021) tadqiqotlar, korxonalar uchun raqamli transformatsiya

jarayonida muvaffaqiyat qozonishi uchun xodimlar malakasini oshirish zarurligini ta'kidlaydi. Xodimlar o'z malakalarini yangilab turishlari kerak, bu esa raqamli texnologiyalarni samarali ishlatishga yordam beradi.

Tahlil va Natijalar

Ushbu bo'limda raqamli texnologiyalarni korxonalar faoliyatida joriy etish va takomillashtirish jarayonlari bo'yicha olib borilgan tahlil natijalari keltiriladi. Tadqiqotda bir necha asosiy yo'nalishlar ko'rib chiqildi, ularning har birida raqamli texnologiyalarning ta'siri va samaradorligi o'rganildi.

Avtomatlashtirish jarayonlari: Tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, avtomatlashtirish korxonalar faoliyatining asosiy jarayonlarini sezilarli darajada tezlashtirdi. Mavjud jarayonlarning 60% avtomatlashtirilgandan so'ng, ish samaradorligi 30% ga oshdi. Bu, ayniqsa, ishlab chiqarish va logistika sohalarida o'z aksini topdi.

Ma'lumotlarni tahlil qilish: Ma'lumotlarni tahlil qilish jarayonida to'plangan ma'lumotlardan foydalanish orqali korxonalar qaror qabul qilishda aniqlikni oshirishdi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatdi-ki, ma'lumotlar tahlilini qo'llagan korxonalar o'z xarajatlarini 20% ga kamaytirdi va mijozlar qoniqish darajasi 15% ga oshdi. Bu, shuningdek, raqobatchilar bilan solishtirganda katta ustunlik berdi.

CRM tizimlari: CRM tizimlaridan foydalanish natijasida mijozlar bilan aloqalarni boshqarish va xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilashda sezilarli o'zgarishlar ro'y berdi. Tahlil shuni ko'rsatdiki, CRM tizimini joriy etgan korxonalar mijozlar qoniqish darajasini 25% ga oshirdi, shuningdek, mijozlar bilan munosabatlar yanada mustahkamlandi.

Bulutli texnologiyalar: Bulutli texnologiyalar orqali ma'lumotlarni saqlash va ularga kirish imkoniyatlari kengaydi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, bulutli xizmatlardan foydalangan korxonalar operatsion xarajatlarni 15% ga kamaytirish imkoniyatiga ega bo'lishdi. Bulutli texnologiyalar ishchilar o'rtasida hamkorlikni oshirib, jamoaviy ish sifatini yaxshiladi.

Xodimlarni malakasini oshirish: Xodimlarning raqamli ko'nikmalarini oshirish bo'yicha o'tkazilgan treninglar natijalari shuni ko'rsatdiki, xodimlarning malakasini oshirish jarayoni korxonalar uchun muvaffaqiyatli bo'ldi. Xodimlar malakasini oshirish orqali ularning samaradorligi 20% ga oshdi, bu esa korxonalariga raqamli texnologiyalarni samarali qo'llash imkonini berdi.

Xulosa

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, yuqoridagi tahlillar raqamli texnologiyalarni korxonada faoliyatida joriy etishning ijobiy ta'sirini ko'rsatmoqda. Avtomatlashtirish, ma'lumotlarni tahlil qilish, CRM tizimlari, bulutli texnologiyalar va xodimlarni malakasini oshirish jarayonlari korxonalar faoliyatining samaradorligini, raqobatbardoshligini va mijozlar qoniqishini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu natijalar raqamli transformatsiya jarayonini yanada takomillashtirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Umuman olganda, tadqiqot natijalari raqamli transformatsiya jarayonlarini amalga oshirish va takomillashtirishning muhimligini ko'rsatmoqda. Kelgusida korxonalar raqamli texnologiyalarni yanada samarali qo'llash orqali o'z raqobatbardoshligini oshirishlari mumkin. Ushbu tadqiqot ko'rsatilgan yo'nalishlar bo'yicha amaliy tavsiyalar berish orqali korxonalarni raqamli transformatsiya jarayonida muvaffaqiyatga erishishga yo'naltiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. **Khalilov, B.** (2020). Raqamli texnologiyalar va ularning ta'lim tizimidagi roli. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi.
2. **Shukurov, S.** (2021). Ma'lumotlarni tahlil qilish va avtomatlashtirish: O'zbekiston tajribalari. Tashkent: Iqtisodiyot va Statistika Akademiyasi.
3. **Davronov, R.** (2019). CRM tizimlari: O'zbek biznesida muvaffaqiyatli qo'llanilishi. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
4. **Murodov, A.** (2022). Bulutli texnologiyalar: Korxonalar uchun imkoniyatlar va xavflar. O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi.

5. **Yunusov, N.** (2020). Raqamli iqtisodiyot va ta'lim: O'zbekiston konteksti. Journal of Education and Economy, 4(2), 45-52.
6. **Toshpulatov, M.** (2023). Xodimlarni raqamli ko'nikmalar bilan ta'minlash. O'zbekiston ta'limi: muammolar va yechimlar.
7. **Iskandarov, O.** (2021). Raqamli transformatsiya: O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishidagi yangi yo'nalishlar. Iqtisodiyot va Jamiyat, 12(1), 30-37.